

Witamy w Szkole Biblijnej „BEREA”

BEREA

Chrześcijański Ośrodek Edukacyjny

Studium Retoryki Biblijnej

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.
Prz 25,2*

Praktyczny wykład Nowego Testamentu

Ewangelia według Jana

Część I

Spotkanie II

Dwa słowa przypomnienia o perspektywie i ogólnym planie Ew. Jana

Kompozycja Ewangelii Jana z perspektywy HRB

Kilka uwag technicznych

SEKCJA A1 – omówienie WARSTWY I (SEKWENCJI A [1,1-18] oraz SEKWENCJI A1 [6,1-71])

- Wprowadzenie do SEKCJI A1 i WARSTWY I – Zaproszenie do życia z Boga i odpowiedź
- Omówienie SEKWENCJI A [1,1-18]
- Omówienie SEKWENCJI A1 [6,1-71]
- Podsumowanie różnic i zbliżeń w WARSTWIE I

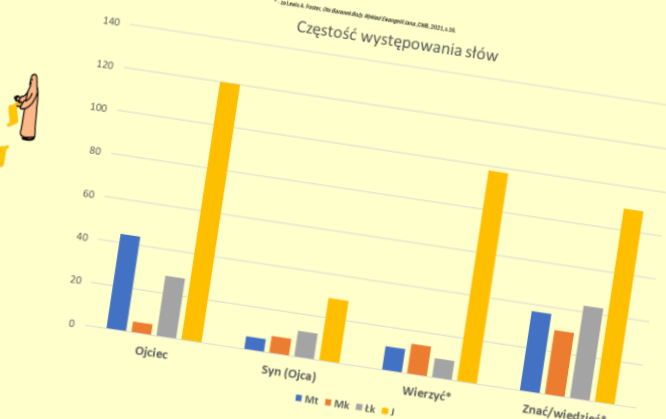
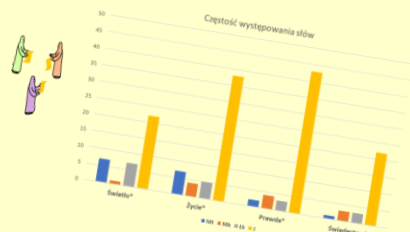
*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.
Prz 25,2*

Kompozycja Ewangelii Jana - krótka powtórka

HRB a kolejna propozycja struktury...

- „Ponieważ Jan napisał swoje dzieło w jasny i przejrzysty sposób, niektórzy mogą nie doceniać głębi jego Ewangelii.”
John Macchiter, Komentarz Macchitego do Nowego Testamentu, 2015, s.256.
- „Dość trudno odkryć dokładny plan, według którego Jan zamierzył przedstawić tajemnicę Chrystusa. Zauważmy na początku, że układ tej Ewangelii nastrocza wiele trudności (...).”
Biblia Hebrajska, Wstęp do Ewangelii według św. Jana
- „Interpretacja czwartej Ewangelii nasuwa takie problemy, jakich nie zna egzegeci innych tekstów biblijnych.”
Wstęp do Nowego Testamentu, Patrologum, 1996, s. 499.
- „Struktura czwartej Ewangelii stanowi jeden z najtrudniejszych problemów egzegetycznych, któremu poświęcono wiele artykułów i studiów monograficznych, gdyż odczytanie struktury lub głównego wątku tego dzieła daje klucz do jego interpretacji.”
S. Medalia, Ewangelia według św. Jana rozdziały 1-12, Wstęp. Przekład z oryginalnego. Komentarz. Stary Testament Biblijski, Ewangelia Świętego Pawła, Częstochowa, 2016, s. 64.
- „Egzegeci od dawna starali się określić dokładnie strukturę czwartej Ewangelii i uwytkić jej zasadnicze części. (...) Jednak próby określenia pewnego planu w czwartej Ewangelii napotykały stale na trudności i dlatego rodzi się pokusa sceptycyzmu. (...) Trudno jest jednak znaleźć precyzyjny plan w czwartej Ewangelii i dlatego każdy z komentatorów proponuje własny układ”
H. Bechtel, Pismo św. Jana, Wydawnictwo Biblijne, Tarnobrzeg, 2004, s. 49-50

„Ale tak bez sceny kuzenia Pana Jezusa?”

...i bez egzorcyzmów, bez znaku władzy nad demonami?

„Ale tak bez Modlitwy Pańskiej?”

...i bez wniebowstąpienia?

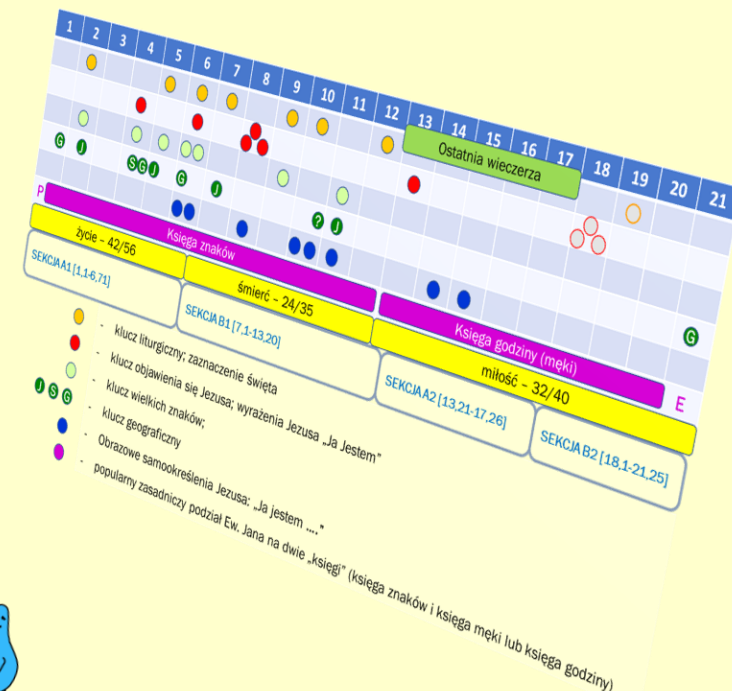
Ewangelia bez „Kazania na górze” lub „Kazania na równinie”?

...i bez oczyszczenia trędowatych?

Ewangelia Jana mierzy się z ogromnymi oczekiwaniami badaczy wywołanymi treścią i formą Ewangelii synoptycznych.

- Dla badaczy zdominowanych optyką synoptyków niektóre „BRAKI” u Jana są nie do zniesienia, o ile nie znajdzie się ich uzasadnienie.
- Pojawiają się pomysły, że obecność tak drastycznej inności, to raczej jakiś „wypadek przy pracy”, niż całkowite celowy zamysł Autora dla całej księgi (np. koncepcja Ew. Jana jako uzupełnienia relacji synoptyków; koncepcja dłuższej redakcji, stopniowych dodatków, przetasowań w materiale).

Powyzsze próby wotmie skutkuja na odbior całości tekstu, jego spójności i kompozycji

SEKCJA A1 [1,1-6,71]

Zaproszenie do życia z Boga.

Boża miłość w Chrystusie zaprasza do wolności życia z Boga i stawia wyzwanie człowiekowi - wybór życia w Synu Bożym.

SEKCJA B1 [7,1-13,20]

Brak poznania Imienia Ojca prowadzi do odrzucenia Syna i Jego misji.

Misja Syna, to dzieło wierności Boga i zmiłowania nad człowiekiem, pomimo jego zła i buntu; sąd nad nieuczciwymi sędziami; rozłam wśród liderów i ludu.

SEKCJA A2 [13,21-17,26]

Jezus wprowadza uczniów w istotę życia z Boga.

Miłość pomiędzy uczniami ma odbijać miłości w Bogu; przygotowanie na kryzys oraz na czas społeczności i prowadzenia przez Parakleta.

SEKCJA B2 [18,1-21,25]

Doświadczenie Imienia Boga uwalnia i ożywia uczniów, stwarza rdzeń więzi.

Śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa, Przyjaciela i Brata; kryzys lojalności uczniów; Chrystus odbudowuje więź z uczniami. Chrystus odrzucony przez lud.

SEKCJA A1 [1,1-6,71]

Zaproszenie do życia z Boga.

Boża miłość w Chrystusie zaprasza do wolności życia z Boga i stawia wyzwanie człowiekowi - wybór życie w Synu Bożym.

SEKCJA B1 [7,1-13,20]

Brak poznania Imienia Ojca prowadzi do odrzucenia Syna i Jego misji.

Misja Syna, to dzieło wierności Boga i zmiłowania nad człowiekiem, pomimo jego zła i buntu; sąd nad nieuczciwymi sędziami; rozłam wśród liderów i ludu.

Obszar skupiony na działalności publicznej Jezusa.

SEKCJA A2 [13,21-17,26]

Jezus wprowadza uczniów w istotę życia z Boga.

Miłość pomiędzy uczniami ma odbijać miłości w Bogu; przygotowanie na kryzys oraz na czas społeczności i prowadzenia przez Parakleta.

Obszar skupiony na działalności Jezusa dla uczniów.

SEKCJA B2 [18,1-21,25]

Doświadczenie Imienia Boga uwalnia i ożywia uczniów, stwarza rdzeń więzi.

Śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa, Przyjaciela i Brata; kryzys lojalności uczniów; Chrystus odbudowuje więź z uczniami. Chrystus odrzucony przez lud.

SEKCJA A1

[1,1-6,71]

Znaki ujawniają tożsamość i charakter Syna Bożego; miłość Boża zaprasza do wiary

WARSTWA życia z Boga; od wiary do intymności

SEKCJA A2

[13,21-17,26]

Społeczność wieczerzy, to czas potwierdzenia miłości Ojca i Syna, i wezwania do miłości; tylko ci, którzy zaufali Imieniu Syna, mogą dalej doświadczać Jego objawienia.

SEKCJA B1

[7,1-13,20]

Jezus jako Światłość wkracza w sferę ludzkiego zła i oferuje wolność, wyzwolenie.

WARSTWA odrzucenia oraz miłości i poświęcenia się Syna

SEKCJA B2

[18,1-21,25]

Uczniowie mierzą się z własnym złem względem Pana oraz z podnoszącą ich miłością Chrystusa.

HRB a kolejna propozycja kompozycji Ewangelii Jana (krótka uwaga)

Skupiamy się na sensach i znaczeniach oraz funkcjach wypowiedzi:

- rejestrujemy ich powroty, powtórzenia;
- staramy się rozpoznać projekt tekstu w każdej skali.

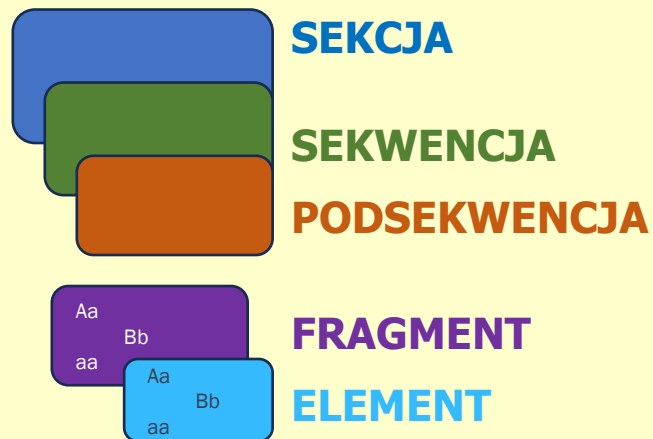
Interesują nas przede wszystkim:

- kształty kompozycji tekstu;
- miejsca akcentowane w poszczególnych kompozycjach;
- hierarchiczność całości kompozycji księgi (w naszym przypadku Ew. Jana).

Zyskujemy minimum dwie rzeczy:

- lepiej uzasadnione granice poszczególnych wypowiedzi, a ostatecznie szerszych kontekstów;
- mocniejszą podstawę do rozpoznania przesłania poszczególnych części i ogólnego przesłania całego tekstu.

- Oznaczenia części kompozycji tekstu

A,B,C,... / A1,B1,C1

a,b,c,... / a1,b1,c1

a,b,c, ... / a1,b1,c1

aa,bb,cc ... / aa1,bb1,cc1

aaa,bbb, ... / aaa1,bbb1

- Przykład tekstu z podstawowymi oznaczeniami

a1 **a** **aa1** (56a) [Spożywający moje ciało i pijący mą krew],
bb1 (56b) we mnie mieszka, a Ja w nim.

b (57a) Jak [posłał mnie żyjący Ojciec], a Ja [żyję]
przez Ojca,

a1 **aa2** (57b) tak i [spożywający mnie,
bb2 (57c) i] ten, życie będzie przeze mnie.

- Oznaczenia w tekście

[] – zaznaczenie ingerencji, poprawa porządku słownego; czasem wybór innego tłumaczenia;

[/ ...] – zaznaczenie alternatywnego tłumaczenia

() – nr. wersetu oraz dodanie słowa, które poprawia czytelność miejsca

_ - znak podkreślnika łączy kilka słów w wyrażenie przywołane za interlinią

**Czas na pytania
i małą przerwę – 5 min.**

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.
Prz 25,2*

Ewangelia Jana

SEKCJA A1

Przegląd

SEKCJA A1 [1,1-6,71]

Zaproszenie do życia z Boga.

Boża miłość w Chrystusie zaprasza do wolności życia z Boga i stawia wyzwanie człowiekowi - wybór życia w Synu Bożym.

SEKCJA B1 [7,1-13,20]

Brak poznania Imienia Ojca prowadzi do odrzucenia Syna.

Miało Syna, to dzieło wierności Boga. Jego zła i bunt; sąd nad nieuczciwymi.

SEKCJA A2 [13,21-17,26]

Jezus wprowadza uczniów w istotę życia z Boga.

Miłość pomiędzy uczniami ma odbijać miłość w Bogu; praca na kryzys oraz na czas społeczności i prowadzenia przez.

SEKCJA B2 [18,1-21,25]

Doświadczenie Imienia Boga uwalnia.

Śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa. Uczniowie, Chrystus odbudowuje wieżę.

SEKCJA A1 [1,1-6,71] - Zaproszenie do życia z Boga.

Boża miłość w Chrystusie zaprasza do wolności życia z Boga i stawia wyzwanie człowiekowi - wybór życia w Synu Bożym.

SEKWENCJA A [1,1–18] Zaproszenie do narodzin i życia z Boga; odrzucenie i przyjęcie misji Syna Bożego

SEKWENCJA B [1,19–50] Świadczenia o Jezusie jako Mesjaszu, zapowiedzianym Proroku, Synu Bożym

SEKWENCJA C [2,1–12] Pierwszy znak w Kanie – wiara Marii sprawia umocnienie wiary uczniów

SEKWENCJA D [2,13–25] Sprzeciw Żydów i pozorna wiara odbiorców; zapowiedź nowej świątyni

SEKWENCJA E [3,1-36] Wezwanie do wiary i wolności od sądu; to miłość Ojca posyła Syna na ratunek człowiekowi; niechęć liderów; rozdzielenie

SEKWENCJA D1 [4,1–45] Jezus przyjęty w Samarii i Galilei, ale nie w Jerozolimie; kult w duchu/Duchu

SEKWENCJA C1 [4,46–54] Drugi znak w Kanie – wiara dworzanina prowadzi do wiary jego rodziny

SEKWENCJA B1 [5,1–47] Świadczenia na rzecz Jezusa jako Syna Bożego (Boga); dzieła, Ojciec, Pisma

SEKWENCJA A1 [6,1–71] Zaproszenie do zaufania Synowi Bożemu jako źródłu życia, które nie ustaje

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.
Prz 25,2*

Ewangelia Jana

SEKCJA A1 SEKWENCJA A [1,1-18]

Misja Źródła życia – zaproszenie do życia z Boga;
rozdwojenie

A (1) Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Bogiem było Słowo. (2) Ono było na początku u Boga.

B (3) Wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało. (4) W nim było życie, a życie było światłością ludzi.

(5) A światłość świeci w ciemności, lecz ciemność jej nie przemogła.

C (6) Wystąpił człowiek, posłany od Boga, który nazywał się Jan. (7) Ten przyszedł na świadectwo, aby zaświadczyć o światłości, by wszyscy przezeń uwierzyli. (8) Nie był on światłością, lecz miał zaświadczyć o światłości.

D (9) Prawdziwa światłość, która oświeca każdego człowieka, przyszła na świat.

E a1 (10a) Na świecie był i świat przezeń powstał,

b1 (10b) lecz świat go nie poznał.

a2 (11a) Do swej własności przyszedł,

b2 (11b) ale swoi go nie przyjęli.

E1 a1 (12a) **Tym zaś, którzy go przyjęli,**

b1 (12b) **dał prawo stać się dziećmi Bożymi,**

a2 (12c) **tym, którzy wierzą w imię jego,**

b2 (13) **którzy narodzili się nie z krwi ani z cielesnej woli, ani z woli mężczyzny, lecz z Boga.**

D1 (14) A Słowo ciałem się stało i zamieszkało wśród nas, i ujrzeliśmy chwałę jego, chwałę, jaką ma jedyny Syn od Ojca, pełne łaski i prawdy.

C1 (15) Jan świadczył o nim i głośno wołał: Ten to był, o którym powiedziałem: Ten, który za mną idzie, był przede mną, bo pierwaj był niż ja.

B1 (16) A z jego pełni myśmy wszyscy wzięli, i to łaskę za łaską. (17) Zakon bowiem przez Mojżesza został nadany, łaska zaś i prawda przez Jezusa Chrystusa stała się.

A1 (18) Boga nikt nigdy nie widział, lecz jednorodzony Bóg, który jest na łonie Ojca, objawił go.

A (1) Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Bogiem było Słowo. (2) Ono było na początku u Boga.

B (3) Wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało. (4) W nim było życie, a życie było światłością ludzi. (5) A światłość świeci w ciemności, lecz ciemność jej nie przemogła [/ ogarnęła].

C (6) Wystąpił człowiek, posłany od Boga, który nazywał się Jan. (7) Ten przyszedł na świadectwo, aby zaświadczyć o światłości, by wszyscy [uwierzyli] przezeń. (8) Nie był on światłością, lecz [aby] zaświadczyć o światłości.

D (9) [Była światłość] prawdziwa, która oświeca każdego człowieka, [przychodząc] na świat.

E a1 (10a) Na świecie był i świat przezeń powstał,

b1 (10b) [a] świat go nie poznał.

a2 (11a) Do swej własności przyszedł,

b2 (11b) ale swoi go nie przyjęli.

E1 a1 (12a) [Wszystkim] zaś, którzy go przyjęli,

b1 (12b) dał [moc] stać się dziećmi Bożymi,

a1 (12c) tym, którzy wierzą w imię jego,

b2 (13) którzy nie z krwi ani z woli [ciała], ani z woli mężczyzny, lecz z Boga [zrodzeni zostali].

D1 (14) A Słowo ciałem się stało i zamieszkało wśród nas, i ujrzeliśmy chwałę jego, chwałę, [jako jednorodzonego] od Ojca, pełne łaski i prawdy.

C1 (15) Jan [świadczy] o nim i [zawołał mówiąc]: Ten to był, o którym powiedziałem: Ten, który za mną idzie, przede mną [stał się], bo pierwszej niż ja [był].

B1 (16) [Oto] z jego pełni myśmy wszyscy wzięli, i to łaskę za łaską. (17) [Oto zakon przez Mojżesza został nadany; łaska i prawda przez Jezusa Chrystusa stała się.]

A1 (18) Boga nikt nigdy nie widział; jednorodzony Bóg, który jest na łonie Ojca, [ów] objawił (Go).

- A (1) **A – Słowo, które jest Bogiem jest u Boga (tożsamość, relacja bliskości, istnienie przed wszystkim)** i Boga.
- B (3) **B – Słowo autorem wszelkiego stworzenia. Słowo źródłem życia i światłością ponad ciemnością.** życie, a życie było światłością ludzi.
- C (1) **C – Jan Chrzciciel świadkiem nadejścia Światłości (Słowa). Przygotowanie do odpowiedzi wiarą.** ctwo, aby zaświadczyć
tyć o światłości.
- D (1) **D – Światłość, która oddziałuje na każdego człowieka, weszła w świat człowieka.**
- E – Negatywna odpowiedź człowieka względem wcielonego Słowa – nie poznał i nie przyjął.**
- E1 – Narodzenie z Boga i udział w dzieciństwie Bożym dla tych, którzy Słowo przyjęli i uwierzyli.**
- a1 (12c) tym, którzy wierzą w imię jego,
b2 (13) którzy nie z krwi ani z woli [ciała], ani z woli mężczyzny, lecz z Boga [zrodzeni zostali].
- D1 **D1 – Słowo staje się człowiekiem i ukazuje swoją chwałę człowiekowi.** jako jednorodzonego]
- C1 **C1 – Jan Chrzciciel świadkiem tożsamości Słowa: Jest Bogiem.** y
- B1 **B1 – Słowo ze swej pełni udziela łaski wszystkim. Łaską było Prawo, łaską jest dar Chrystusa.** żesza
- A1 **A1 – Jednorodzony Bóg objawił / wyjaśnił Ojca (tożsamość, intymność relacji Ojca i Syna)**).

A (1) Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Bogiem było Słowo. (2) Ono było na początku u Boga.

B (3) Wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało. (4) W nim było życie, a życie było światłością ludzi. (5) A światłość świeci w ciemności, lecz ciemność jej nie przemogła [/ ogarnęła].

C (6) Wystąpił człowiek, posłany od Boga, który nazywał się Jan. (7) Ten przyszedł na świadectwo, aby zaświadczyć o światłości, by wszyscy [uwierzyli] przezeń. (8) Nie był on światłością, lecz [aby] zaświadczyć o światłości.

D (9) [Była światłość] prawdziwa, która oświeca każdego człowieka, [przychodząc] na świat.

E a1 (10a) Na świecie był i świat przezeń powstał,

b1 (10b) [a] świat go nie poznał.

a2 (11a) Do swej własności przyszedł,

b2 (11b) ale swoi go nie przyjęli.

E1 a1 (12a) [Wszystkim] zaś, którzy go przyjęli,

b1 (12b) dał [moc] stać się dziećmi Bożymi,

a1 (12c) tym, którzy wierzą w imię jego,

b2 (13) którzy nie z krwi ani z woli [ciała], ani z woli mężczyzny, lecz z Boga [zrodzeni zostali].

D1 (14) A Słowo ciałem się stało i zamieszkało wśród nas, i ujrzeliśmy chwałę jego, chwałę, [jako jednorodzonego] od Ojca, pełne łaski i prawdy.

C1 (15) Jan [świadczy] o nim i [zawołał mówiąc]: Ten to był, o którym powiedziałem: Ten, który za mną idzie, przede mną [stał się], bo pierwszej niż ja [był].

B1 (16) [Oto] z jego pełni myśmy wszyscy wzięli, i to łaskę za łaską. (17) [Oto zakon przez Mojżesza został nadany; łaska i prawda przez Jezusa Chrystusa stała się.]

A1 (18) Boga nikt nigdy nie widział; jednorodzony Bóg, który jest na łonie Ojca, [ów] objawił (Go).

Jan jako autor buduje swoją księgę wedle własnego konceptu i strategii, buduje swój przekaz.

Motywy, idee, kody ST
(stworzenie, słowo,
życie, światłość,
ciemność, świat,
Prawo, łaskawość
Boga...)

- A** (1) Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Bogiem było Słowo. (2) Ono było na początku u Boga.
- B** (3) Wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało. (4) W nim było życie, a życie było światłością ludzi. (5) A światłość świeci w ciemności, lecz ciemność jej nie przemogła.
- C** (6) Wystąpił człowiek, posłany od Boga, który nazywał się Jan. (7) Ten przyszedł na świadectwo, aby zaświadczyć o światłości, by wszyscy przezeń uwierzyli. (8) Nie był on światłością, lecz miał zaświadczyć o światłości.
- D** (9) Prawdziwa światłość, która oświeca każdego człowieka, przyszła na świat.
- E a1** (10a) Na świecie był i świat przezeń powstał,
b1 (10b) lecz świat go nie poznał.
a2 (11a) Do swej własności przyszedł,
b2 (11b) ale swoi go nie przyjęli.
- E1 a1** (12a) Tym zaś, którzy go przyjęli,
b1 (12b) dał prawo stać się dziećmi Bożymi,
a2 (12c) tym, którzy wierzą w imię jego,
b2 (13) którzy narodzili się nie z krwi ani z cielesnej woli, ani z woli mężczyzny, lecz z Boga.
- D1** (14) A Słowo ciałem się stało i zamieszkało wśród nas, i ujrzelśmy chwałę jego, chwałę, jaką ma jedyny Syn od Ojca, pełne łaski i prawdy.
- C1** (15) Jan świadczył o nim i głośno wołał: Ten to był, o którym powiedziałem: Ten, który za mną idzie, był przede mną, bo pierwaj był niż ja.
- B1** (16) A z jego pełni myśmy wszyscy wzięli, i to łaskę za łaską. (17) Zakon bowiem przez Mojżesza został nadany, łaska zaś i prawda przez Jezusa Chrystusa stała się.
- A1** (18) Boga nikt nigdy nie widział, lecz jednorodzony Bóg, który jest na łonie Ojca, objawił go.

Uruchomienie szeregu motywów, idei i kodów w ramach księgi (Syn Boży – Słowo, misja Chrystusa, misja Jana Chrzciciela, ...)

Księga powstaje w otoczeniu różnych źródeł i dialogów interpretacji. Teksty hebrajskie, LXX, targumy, ...

Psalm 33,4-9

(4) Bo słowo Pana jest prawe, a wszystkie dzieła jego dokonane są w wierności. (5) On miłuje sprawiedliwość i prawo; pełna jest ziemia łaski Pana. (6) **Słowem Pana uczynione zostały niebiosy, a tchnieniem ust jego całe wojsko ich.** (7) Zbiera jakby w stągwi wody morskie, gromadzi w zbiornikach głębiny oceanów. (8) Niech się boi Pana cała ziemia! Niech drżą przed nim wszyscy mieszkańcy świata! (9) **Bo on rzekł - i stało się, On rozkazał - i stanęło.**

Psalmów 78,23-24

(23) Potem z góry **wydał rozkaz** chmurom i bramy nieba otworzył, (24) i spuścił jak deszcz mannę do jedzenia: dał im zboże z nieba.

Psalmów 107,20-25

(20) **Posłał swe słowo, aby ich uleczyć i wyrwać z zagłady ich życie.** (21) Niech dzięki czynią Panu za Jego łaskawość, za Jego cuda dla synów ludzkich! (22) I niech składają ofiary dziękczynne, niech głoszą z radością Jego dzieła! (23) Ci, którzy na statkach ruszyli na morze, aby uprawiać handel na ogromnych wodach, (24) ci widzieli działa Pana i Jego cuda wśród głębiny. (25) **Powiedział On i wzbudził wicher burzliwy, i spiętrzył jego fale.**

Psalmów 148,1-8

(1) Alleluja. Chwalcie Pana z niebios, chwalcie Go na wysokościach! (2) Chwalcie Go, wszyscy Jego aniołowie, chwalcie Go, wszystkie Jego zastępy! (3) Chwalcie Go, słońce i księżycu, chwalcie Go, wszystkie gwiazdy świeące. (4) Chwalcie Go, nieba najwyższe i wody, co są ponad niebem: (5) niech imię Pana wychwalają, **On bowiem nakazał i zostały stworzone,** (6) utwierdził je na zawsze, na wieki; nadał im prawo, które nie przeminie. (7) Chwalcie Pana z ziemi, potwory i wszystkie morskie głębiny, (8) **ogniu i gradzie, śniegu i mgło, gwałtowny huraganie, co pełnisz Jego słowo,**

Izajasza 45,12

To Ja uczyniłem ziemię i na niej stworzyłem człowieka, Ja własnoręcznie rozpiąłem niebo i **rozkazuję wszystkim jego zastępom.**

Psalmów 119,105 Słowo twoje jest pochodnią nogom moim i **światłością** ścieżkom moim.

Izajasza 42,6 Ja, Pan, powołałem cię w sprawiedliwości i ująłem cię za rękę, strzegę cię i uczynię cię pośrednikiem przymierza z ludem, **światłością** dla narodów,

Izajasza 49,6 Mówi: To za mało, że jesteś mi sługą, aby podźwignąć plemiona Jakuba i przywrócić oszczędzonych synów Izraela, więc ustanowiłem cię **światłością pogan, aby moje zbawienie sięgało aż do krańców ziemi.**

Izajasza 60,19 Światłością w dzień nie będzie ci już słońce, a blask księżyca nie będzie ci już świecił, lecz **Pan będzie twoją wieczną światłością**, a twój Bóg twoją chlubą.

Izajasza 60,20 Twoje słońce już nie będzie zachodziło, a twój księżyc zniknął, gdyż **Pan będzie twoją wieczną światłością** i skończą się dni twojej żałoby.

Micheasza 7,8 Nie ciesz się z mojej niedoli, moja nieprzyjaciółko! Chociaż upadłem, jednak wstanę, chociaż siedzę w ciemności, jednak **Pan jest moją światłością.**

Psalmów 27,1-5

(1) Dawidowy. Pan **światłością** moją i zbawieniem moim: Kogóż bać się będę? Pan ochroną życia mego: Kogóż mam się lękać? (2) Gdy nacierają na mnie złoczyńcy, aby pożreć ciało moje - są oni moimi wrogami i nieprzyjaciółmi - potkną się i upadną. (3) Choćby rozbili przeciwko mnie obozy, nie ulęknie się serce moje, choćby wojna wybuchła przeciw mnie, nawet wtedy będę ufał. (4) O jedno prosiłem Pana, o to zabiegam: **Abym mógł mieszkać w domu Pana przez wszystkie dni życia mego, by oglądać piękno Pana i by odwiedzać świątynię jego.** (5) Bo skryje mię w dzień niedoli w szałasie swoim, schowa mnie w ukryciu namiotu swego, postawi mnie wysoko na skale.

Jan jako autor buduje swoją księgę wedle własnego konceptu i strategii, buduje swój przekaz.

Motywy, idee, kody ST
(stworzenie, słowo,
życie, światłość,
ciemność, świat,
Prawo, łaskawość
Boga...)

- A** (1) Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Bogiem było Słowo. (2) Ono było na początku u Boga.
- B** (3) Wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało. (4) W nim było życie, a życie było światłością ludzi. (5) A światłość świeci w ciemności, lecz ciemność jej nie przemogła.
- C** (6) Wystąpił człowiek, posłany od Boga, który nazywał się Jan. (7) Ten przyszedł na świadectwo, aby zaświadczyć o światłości, by wszyscy przezeń uwierzyli. (8) Nie był on światłością, lecz miał zaświadczyć o światłości.
- D** (9) Prawdziwa światłość, która oświeca każdego człowieka, przyszła na świat.
- E a1** (10a) Na świecie był i świat przezeń powstał,
b1 (10b) lecz świat go nie poznał.
a2 (11a) Do swej własności przyszedł,
b2 (11b) ale swoi go nie przyjęli.
- E1 a1** (12a) Tym zaś, którzy go przyjęli,
b1 (12b) dał prawo stać się dziećmi Bożymi,
a2 (12c) tym, którzy wierzą w imię jego,
b2 (13) którzy narodzili się nie z krwi ani z cielesnej woli, ani z woli mężczyzny, lecz z Boga.
- D1** (14) A Słowo ciałem się stało i zamieszkało wśród nas, i ujrzelśmy chwałę jego, chwałę, jaką ma jedyny Syn od Ojca, pełne łaski i prawdy.
- C1** (15) Jan świadczył o nim i głośno wołał: Ten to był, o którym powiedziałem: Ten, który za mną idzie, był przede mną, bo pierwaj był niż ja.
- B1** (16) A z jego pełni myśmy wszyscy wzięli, i to łaskę za łaską. (17) Zakon bowiem przez Mojżesza został nadany, łaska zaś i prawda przez Jezusa Chrystusa stała się.
- A1** (18) Boga nikt nigdy nie widział, lecz jednorodzony Bóg, który jest na łonie Ojca, objawił go.

Uruchomienie szeregu motywów, idei i kodów w ramach księgi (Syn Boży – Słowo, misja Chrystusa, misja Jana Chrzciciela, ...)

Księga powstaje w otoczeniu różnych źródeł i dialogów interpretacji. Teksty hebrajskie, LXX, targumy, ...

J 1,1-3

(1) Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Bogiem było Słowo. (2) Ono było na początku u Boga. (3) Wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało.

J 1,1

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος

Rdz 1,1 (LXX)

ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν

Targum Neofiti 1, Rdz 1,1-8

- (1) Od początku w mądrości **Syn Pana** udoskonalił niebo i ziemię.
- (2) A ziemia była pusta i bezkształtna, niezamieszкана przez człowieka i zwierzęta, pozbawiona roślin uprawnych i drzew. Ciemność rozciągała się nad powierzchnią otchłani, a duch miłości od **Pana** powiewał nad powierzchnią wód.
- (3) I **Słowo Pana** powiedziało: „Niech stanie się światłość”, i stała się światłość według zarządzenia **Jego Słowa**.
- (4) I było widoczne przed Panem, że światłość była dobra. **Słowo Pana** oddzieliło światłość od ciemności.
- (5) I **Słowo Pana** nazwało światłość dniem, a ciemność nazwało nocą. I był wieczór, i był poranek: w porządku dzieła stworzenia - dzień pierwszy.
- (6) A **Słowo Pana** powiedziało: „Niech powstanie sklepienie w środku wód i niech oddziela wody niższe od wód wyższych”.
- (7) I **Pan** stworzył sklepienie, i oddzielił wody, które były pod sklepieniem, od wód, które były ponad sklepieniem. I tak stało się według **Jego Słowa**.
- (8) **Słowo Pana** nazwało sklepienie niebem. I był wieczór, i był poranek: w porządku dzieła stworzenia – dzień drugi.

Źródło: Biblia Aramejska - Targum Neofiti 1, Księga Rodzaju, tom I,

przekład i opracowanie Mirosław S. Wróbel, 2014

Mędała (NKB)	Popowski	Paciorek (BL)
(1) Na początku było Słowo, a Słowo było na początku przed Bogiem, i Słowo było Bogiem. (2) Ono był na początku przed Bogiem. (3) Wszystko przez Nie się stało, a bez Niego nic się nie stało, co istnieje; (4) W nim było życie, a życie było światłością ludzi (5) a światłość w ciemności świeci i ciemność jej nie ogarnęła. (6) Pojawił się człowiek wysłany od Boga – Jan mu było na imię: (7) Przyszedł on na świadectwo, aby zaświadczyć o światłości, by wszyscy uwierzyli przez niego; (8) Nie był on światłością lecz [był], aby zaświadczyć o światłości. (9) Była światłość prawdziwa, która oświeca każdego człowieka, przychodząc (lub: przychodzącego) na świat. (10) Na świecie było, a świat przez Nie powstał, lecz świat Go nie poznał. (11) Przyszło na swoje, a swoi Go nie przyjęli; (12) Ale tym wszystkim, którzy je przyjęli, dało moc, aby się stali dziećmi Boga, tym, którzy wierzą w imię Jego – (13) którzy ani z krwi, ani z woli ciała, ani z woli męża, ale z Boga są zrodzeni. (14) A Słowo stało się ciałem i mieszkało między nami, i oglądaliśmy Jego chwałę, chwałę jako Jednorodzonego od Ojca, pełnego łaski i prawdy. (15) Jan świadczy o Nim i woła mówiąc: „Ten był, o którym powiedziałem: Ten, który po mnie idzie, jest przede mną, gdyż był wcześniej ode mnie”; (16) Albowiem z Jego pełni wszyscyśmy otrzymali – łaskę po łasce; (17) Bo Prawo zostało nadane przez Mojżesza, łaska i prawda nastąpiły przez Jezusa Chrystusa. (18) Boga nikt nigdy nie widział; Jednorodzony Bóg, który jest na łonie Ojca, ten [nam] opowiedział.	(1) Na początku było Słowo, to Słowo było u Boga, Bogiem było to Słowo. (2) Ono było na początku u Boga. (3) Wszystko przez Nie się stało; bez Niego nie stało się ani jedno, cokolwiek się stało. (4) W Nim było życie, to życie było światłem ludzi. (5) To światło świeci w ciemności i ciemność jej nie opanowała. (6) Pojawił się człowiek posłany od Boga, Jan mu na imię. (7) Przyszedł on dla dawania świadectwa, aby być świadkiem owego światła, by wszyscy dzięki niemu uwierzyli. (8) Nie on był światłem, lecz aby stał się świadkiem owego światła. (9) Światło prawdziwe, oświecające każdego człowieka, przyszło na świat. (10) Na świecie było [Słowo], a świat stał się przez Nie, lecz świat Go nie poznał. (11) Do swego przyszło, a swoi Go nie przyjęli. (12) Tym jednak, którzy przyjęli Je, dało możliwość stania się dziećmi Boga: tym, którzy wierzą w Jego imię. (13) A tacy nie z krwi, nie z pragnienia ciała, nie z pragnienia człowieka, lecz z Boga się narodzili. (14) To Słowo, pełne łaski i prawdy, ciałem się stało i swój namiot postawiło wśród nas. I zaczęliśmy oglądać Jego chwałę, chwałę Jednorodzonego od Ojca. (15) Jan daje o Nim świadectwo, gdy wołając oświadcza: „Ten, o którym mówiłem, że idzie za mną, już przede mną się stał, bo był wcześniej niż ja”. (16) Przecież z Jego pełni my wszyscy otrzymaliśmy, także łaskę po łasce; (17) Prawo bowiem zostało dane za pośrednictwem Mojżesza, a łaska i prawda pojawiły się za pośrednictwem Jezusa Chrystusa. (18) Boga nikt nigdy nie zobaczył; Jednorodzony, Bóg, który jest w łonie Ojca, On pouczył.	(1) Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga i Bogiem było to Słowo. (2) Ono było na początku u Boga. (3) Wszystko przez Nie się stało, a bez Niego nie stało się nic. W tym, co się stało, (4) Słowo było życiem, a to życie było światłem ludzi, (5) a światło w ciemności świeci, i ciemność go nie pokonała. (6) Pojawił się człowiek posłany od Boga Jan mu na imię. (7) Przyszedł on na świadectwo, przyszedł zaświadczyć o świetle, aby przez niego wszyscy uwierzyli. (8) Nie on był światłem, ale przyszedł zaświadczyć o świetle. (9) Było światło prawdziwe, które przychodząc na świat oświeca każdego człowieka. (10) Na świecie było, i świat stał się przez nie, a świat Go nie poznał. (11) Przyszło do swoich, a swoi Go nie przyjęli. (12) Tym jednak, którzy Je przyjęli, dało moc, aby się stali dziećmi Bożymi, wierzącym w imię Tego, (13) który ani we krwi, ani z woli ciała, ani z woli człowieka, ale z Boga się narodził. (14) Tak, Słowo stało się ciałem i zamieszkało wśród nas! A my oglądaliśmy chwałę Jego, chwałę, jaką ma Jednorodzony posłany przez Ojca pełen daru prawdy. (15) Jan świadczy o Nim słowami: To Ten, o którym mówiłem: Ten, który po mnie przychodzi, jest większy ode mnie, bo był pierwaj niż ja. (16) A z Jego pełni wszyscyśmy otrzymali łaskę po łasce. (17) Prawo przez Mojżesza zostało dane natomiast dar prawdy objawił się przez Jezusa Chrystusa. (18) Boga nikt nigdy nie widział. Jednorodzony Syn, który jest u Ojca, On sam pouczył.

Mędała (NKB)	Popowski	Paciorek (BL)
(1) Na początku było Słowo, a Słowo było na początku przed Bogiem, i Słowo było Bogiem. (2)	(1) Na początku było Słowo, to Słowo było u Boga, Bogiem było to Słowo. (2) Ono było na początku u	(1) Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga i Bogiem było to Słowo. (2) Ono było na początku u Boga. (3) Wszystko
Wyjścia 34,6 (BT w.4)		J 1,14: πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας
Przeszedł Pan przed Jego oczyma i wołał: Jahwe, Jahwe,		
Bóg miłosierny i litościwy, cierpliwy, bogaty w łaskę i wierność ,		
(6) Pojawił się człowiek wysłany od Boga – Jan m	Boga, Jan mu na imię.	(6) Pojawił się człowiek posłany od Boga Jan mu na imię. (7)
było na imię: (7) Przyszedł on na świadectwo, aby	świadczenia, aby być	Przyszedł on na świadectwo, przyszedł zaświadczyć o świetle,
zaświadczyć o światłości, by wszyscy uwierzyli pr	szys	
niego; (8) Nie był on światłością lecz [był], aby	n, l	
zaświadczyć o światłości. (9) Była światłość		
prawdziwa, która oświeca każdego człowieka,		
przychodząc (lub: przychodzącego) na świat.		
(10) Na świecie było, a świat przez Nie powstał, lecz	świadczeń owego światła. (9) Świa	
świat Go nie poznał. (11) Przyszło na swoje, a swoi	oświecające każdego człowieka, przyszło na świat.	oświeca każdego człowieka. (10) Na świecie było, i świat stał
Go nie przyjęli; (12) Ale tym wszystkim, którzy je	(10) Na świecie było [Słowo], a świat stał się przez	się przez nie, a świat Go nie poznał. (11) Przyszło do swoich,
przyjęli, dało moc, aby się stali dziećmi Boga, tym,	Nie, lecz świat Go nie poznał. (11) Do swego przyszło,	a swoi Go nie przyjęli. (12) Tym jednak, którzy Je przyjęli, dało
którzy wierzą w imię Jego – (13) którzy ani z krwi,	a swoi Go nie przyjęli. (12) Tym jednak, którzy przyjęli	moc, aby się stali dziećmi Bożymi, wierzącym w imię Tego,
ani z woli ciała, ani z woli męża, ale z Boga są	Je, dało możliwość stania się dziećmi Boga: tym, którzy	(13) który ani we krwi, ani z woli ciała, ani z woli człowieka,
zrodzeni. (14) A Słowo stało się ciałem i mieszkało	wierzą w Jego imię. (13) A tacy nie z krwi, nie z	ale z Boga się narodził. (14) Tak, Słowo stało się ciałem i
między nami, i oglądaliśmy Jego chwałę, chwałę jako	pragnienia ciała, nie z pragnienia człowieka, lecz z	zamieszkało wśród nas! A my oglądaliśmy chwałę Jego,
Jednorodzonego od Ojca, pełnego łaski i prawdy.	Boga się narodzili. (14) To Słowo, pełne łaski i prawdy ,	chwałę, jaką ma Jednorodzony posłany przez Ojca pełen daru
(15) Jan świadczy o Nim i woła mówiąc: „Ten był, o	ciałem się stało i swój namiot postawiło wśród nas. I	prawdy. (15) Jan świadczy o Nim słowami: To Ten, o którym
którym powiedziałem: Ten, który po mnie idzie, jest	zaczęliśmy oglądać Jego chwałę, chwałę	mówiłem: Ten, który po mnie przychodzi, jest większy ode
przede mną, gdyż był wcześniej ode mnie”; (16)		niż ja. (16) A z Jego pełni wszyscyśmy
Albowiem z Jego pełni wszyscyśmy otrzymali – łaskę		ce. (17) Prawo przez Mojżesza zostało
po łasce; (17) Bo Prawo zostało nadane przez		prawdy objawił się przez Jezusa
Mojżesza, łaska i prawda nastąpiły przez Jezusa		
Chrystusa. (18) Boga nikt nigdy nie widział;		
Jednorodzony Bóg , który jest na łonie Ojca, ten		
[nam] opowiedział.		

וְיָבִיט וְיִשְׁמַח וְיִשְׂמְחֵם

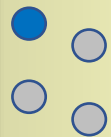
LXX:

πολυέλεος καὶ ἀληθινὸς

EMET (rzecz.)
 WS H-P i A-P Starego Testamentu (Koehler, Baumgartner, Stamm):
 1) **pewność**; 2) **stałość**; 3) **wierność**; 4) **prawda**
 PS H-P i A-P Starego Testamentu (P.Briks):
trwałość; **pewność**; **wierność**; **prawda**; **naprawdę**;
przym. trwały; prawdziwy

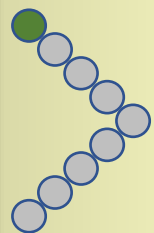
SEKCJA A1

[1,1-6,71]

SEKWENCJA A

[1,1-18]

A a (1a) Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga,

b (1b) a Bogiem było Słowo.

a1 (2) Ono było na początku u Boga.

B a1 (3) Wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało.

b1 (4) W nim było życie, a życie było światłością ludzi. (5) A światłość świeci w ciemności, lecz ciemność jej nie przemogła [/ ogarnęła].

C a a1 (6) Wystąpił człowiek, posłany od Boga, który nazywał się Jan.

b1 (7a) Ten przyszedł na świadectwo, aby zaświadczyć o światłości,

b (7b) by wszyscy [uwierzyli] przezeń.

a1 a2 (8a) Nie był on światłością,

b2 (8b) lecz [aby] zaświadczyć o światłości.

D (9) [Była światłość] prawdziwa, która oświeca każdego człowieka, [przychodząc] na świat.

E a1 (10a) Na świecie był i świat przezeń powstał,

b1 (10b) [a] świat go nie poznał.

a2 (11a) Do swej własności przyszedł,

b2 (11b) ale swoi go nie przyjęli.

E1 a1 (12a) [Wszystkim] zaś, którzy go przyjęli,

b1 (12b) dał [moc] stać się dziećmi Bożymi,

a1 (12c) tym, którzy wierzą w imię jego,

b2 (13) którzy nie z krwi ani z woli [ciała], ani z woli mężczyzny, lecz z Boga [zrodzeni zostali].

D1 a1 (14a) A Słowo ciałem się stało i zamieszkało wśród nas,

b1 (14b) i ujrzeliśmy chwałę jego,

a2 (14c) chwałę, [jako jednorodzonego] od Ojca,

b2 (14d) pełne łaski i prawdy.

C1 a1 (15a) Jan [świadczy] o nim i [zawołał mówiąc]:

b1 (15b) Ten to był,

a2 (15c) o którym powiedziałem:

b2 (15d) Ten, który za mną idzie, przede mną [stał się], bo pierwej niż ja [był].

B1 a2 (16) [Oto] z jego pełni myśmy wszyscy wzięli, i to łaskę za łaską.

b2 a1 [Inter.] [(17) Oto zakon

b1 (17b) przez Mojżesza został nadany;

a2 (17c) łaska i prawda

b2 (17d) przez Jezusa Chrystusa stała się.]

A1 a1 (18a) Boga

b1 (18b) nikt nigdy nie widział;

a2 (18b) jednorodzony Bóg, który jest na łonie Ojca,

b2 (18c) [ów] objawił (Go).

Jakieś pytania?

**Czas na małą
przerwę – 15 min.**

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.
Prz 25,2*

Ewangelia Jana

SEKCJA A1 SEKWENCJA A1 [6,1-71]

Jezus Chrystusa pokarmem na życie wieczne;
człowiek uwięziony „w ciele”

Zakończenie **SEKCJI A1** [1,1-6,71]

Oczekujemy dialogu z **SEKWENCJĄ A** [1,1-18]

Miejsce wydarzeń to Galilea, w pewnym miejscu blisko Jeziora Galilejskiego oraz w Kafarnaum

Do tego momentu, jeśli chodzi o odbiór misji Pana Jezusa, Galilejczycy przedstawieni byli pozytywnie (J4,45)

SEKWENCJĘ A1 poprzedza opis wydarzeń w Jerozolimie

- znak uzdrowienia paralityka przy sadzawce Betezda
- ostry zatarg z faryzeuszami o autorytet i tożsamość Jezusa jako Syna Bożego
- znak i dialog ujawnił szereg świadków przemawiających na rzecz Jezusa jako Syna Bożego

Znak - nie cud

- To coś intencjonalnie komunikacyjnego
- Sensowny wyłącznie, gdy istnieje potencjał wspólnego kanał komunikacyjnego (język, kultura, kontekst)
- Wyrażony w sposób różny (gest, działanie, słowa, ...)
- Zakłada minimum potencjał zdolności adresata do odczytania komunikatu zawartego w znaku, nie może jednak go zmusić do określonej reakcji.
- Siła znaku jest w jego treści, nie w samym działaniu lub rzeczy (nie tyle znaczy coś podniesienie ręki, ale to, co to podniesienie wyraża w danej sytuacji komunikacyjnej).

Kontekst Jezusa

- Zapowiedzi Mesjasza z Pism (obszerny materiał, który buduje treści wyobrażeń i oczekiwań względem Mesjasza, jego tożsamości, charakteru, roli misji, ...)
- Okres wzmożenia wśród oczekiwań i nadziei na objawienie się Mesjasza (w Ew. Jana mamy szereg przywołań, jak różne grupy wyobrażają sobie Mesjasza)
- Misja Jana Chrzciciela → zapowiedź nawiedzenia ludu przez Jego Boga; wskazanie na Jezusa jako Mesjasza – Syna Bożego

[6,1-21] FRAGMENT A – Znaki wciągające uczniów w głębsze doświadczenie panowania Jezusa

[6,1-15] ELEMENT A1 – Znak rozmnożenia pokarmu i nakarmienia ludu. Wyzwanie dla uczniów.

[6,16-21] ELEMENT B1 – Znak panowania nad stworzeniem. Jezus przychodzi po wodzie, by pomóc uczniom w przeprawie łodzią przez jezioro.

[6,22-59] FRAGMENT B – Słuchacze odrzucają wiarę w Jezusa; brak im duchowej wrażliwości i głodu pełni życia

[6,22-25] ELEMENT A – Jezus odnaleziony w Kafarnaum przez lud nakarmiony na pustkowiu

[6,26-36] ELEMENT B – Jezus zachęca i wzywa lud do wejścia w relację z Nim jako dawcą życia wiecznego.

[6,37-47] ELEMENT C – Słuchacze Jezusa odrzucają Go jako Syna posłanego od Ojca.

[6,48-58] ELEMENT B1 – Lud odrzuca wiarę i przyjęcie Jezusa jako źródła duchowego życia.

[6,59] ELEMENT A1 – Dokładniejsze wskazanie miejsca zdarzenia – synagoga w Kafarnaum

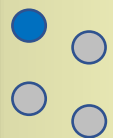
[6,60-71] FRAGMENT A1 – Ujawnienie wewnętrznej odpowiedzi uczniów i apostołów na znaki i roszczenia Jezusa

[6,60-66] ELEMENT A2 – Jezus wyjaśnia uczniom sens swojej polemiki z ludem. Odejście znacznej grupy uczniów

[6,67-71] ELEMENT B2 – Apostołowie rozpoznają w Jezusie Tego, który ma słowa życia wiecznego.

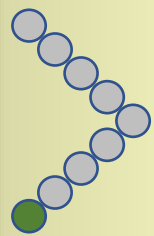
SEKCJA A1

[1,1-6,71]

SEKWENCJA A1

[6,1-71]

FRAGMENT A

[6,1-21]

ELEMENT

[1,1-15]

A a (1) Potem odszedł Jezus na drugi brzeg Morza Galilejskiego, czyli Tyberiadzkiego.

b (2) A szło za nim mnóstwo ludu, bo widzieli [znaki], które czynił na chorych.

a1 (3) Wstąpił tedy Jezus na górę i tam usiadł z uczniami swoimi. (4) Była blisko Pascha, święto [Judejczyków].

B a (5) Podniósłszy oczy [Jezus] i ujrawszy, że mnóstwo ludu przychodzi doń, rzekł do Filipa: Skąd kupimy chleba, aby [zjedli ci]? (6) A [to] mówił, wystawiając go na próbę; sam bowiem wiedział, co miał czynić.

b a1 (7a) Odpowiedział mu Filip: Za dwieście denarów [chlebów]

b1 (7b) nie wystarczy dla nich, choćby każdy tylko odrobinę otrzymał.

a2 (8) Rzekł do niego jeden z uczniów jego, Andrzej, brat Szymona Piotra: (9a) Jest tutaj chłopiec, który ma pięć chlebów jęczmiennych i dwie ryby,

b2 (9b) lecz cóż to jest na tak wielu?

a1 (10) Rzekł Jezus: Każcie ludziom usiąść. A było dużo trawy na tym miejscu. Usiedli więc mężczyźni w liczbie około pięciu tysięcy.

C (11) Wziął więc chleby [Jezus] i podziękowawszy rozdał siedzącym, podobnie i z ryb tyle, ile chcieli.

B1 a (12a) A kiedy się nasycili,

b a1 (12b) rzekł do uczniów swoich: Pozbierajcie pozostałe [ułamki],

b1 (12c) aby nic nie przepadło!

a2 (13a) Pozbierali więc,

b2 (13b) i z pięciu chlebów jęczmiennych napełnili dwanaście koszów [ułamkami],

a1 (13c) pozostawionymi przez tych, którzy jedli.

A1 a1 (14a) Wtedy ludzie ujrawszy [jaki uczynił znak],

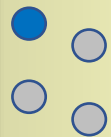
b1 (14b) [mówili że]: Ten [jest] naprawdę prorokiem, który miał przyjść na świat.

a2 (15a) Jezus zaś poznawszy, że zamyślają podejść [i] porwać go [aby uczynić] i obwołać królem,

b2 (15b) uszedł znowu na górę sam jeden.

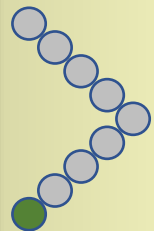
SEKCJA A1

[1,1-6,71]

SEKWENCJA A1

[6,1-71]

FRAGMENT A

[6,1-21]

ELEMENT

[1,16-21]

A (16) A gdy [wieczór] nastał, zeszli [uczniowie jego] nad morze (17a) i [wszedłszy do łodzi, przepławiali się przez morze] do Kafarnaum.

B a a1 (17b) [A] Ciemność już zapadła,

b1 (17c) a jeszcze nie przyszedł [do nich] Jezus.

b (18) Morze zaś [pod wpływem wiatru silnego] burzyło się.

a1 a2 (19a) [Przewiosłowawszy] więc [stadiów] około dwudziestu pięciu do trzydziestu stadiów,

b2 (19b) ujrzeli Jezusa chodzącego po morzu i [blisko łodzi będącego],

C a (19b) i [przestraszyli się].

b (20a) On [zaś] odezwał się do nich: Ja jestem,

a1 (20b) nie bójcie się!

B1 (21) Chętnie więc zabrali go do łodzi,

A1 (21b) [i] od razu przybiła [łódź] do brzegu, do którego płynęli.

I to już koniec na dzisiaj.

Dziękuję za uwagę.